

Provincie Noord-Holland (per mail aan statengriffie@noord-holland.nl)
Aan de leden van Provinciale Staten,

Onderwerp: Inspraakreactie bij Vaststelling Omgevingsvisie NH2050 (A-Agenda Commissie R&W 29-10-2018).

Geachte Statenleden,

Het eindconcept van de Provinciale Omgevingsvisie is een ambitieuze nota op een hoog schaalniveau. De Boerderijenstichting had op het ontwerp Omgevingsvisie een zienswijze ingediend omdat we de benoeming van de 'stolp' als erfgoed van nationaal niveau bepalend voor de identiteit van het Noord-Hollandse platteland gemist hadden. Helaas bleek uit de nota van beantwoordingen dat onze reactie (nog) niet tot een aanpassing van de tekst heeft geleid. Dat betreuren wij zeer.

De stolp is iconisch voor het Noord-Hollandse landschap. De Provincie heeft in de beleidsnota *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie* de stolp als kenmerkend bouwwerk voor Noord-Holland benoemd en zelfs stolpengebieden en stolpenstructuren aangegeven. Dit zijn gebieden waar stolpen (nog) dominant zijn in het landschap. Tijdens de Grote Stolpendag op 28 juni 2018 heeft gedeputeerde Jack van der Hoek bevestigd dat de Provincie alle nog aanwezige originele stolpen (met vierkantconstructie) beschouwt als erfgoed, ongeacht of de stolp nu aangewezen is als monument of niet. Dat vraagt om nieuw beleid waarbij het behoud en herbestemming van stolpen wordt gestimuleerd. De Omgevingsvisie geeft een richting aan voor het omgevingsplan. Daarom is het van belang dat het behoud van stolpen op het platteland expliciet wordt benoemd in de Omgevingsvisie zodat uitwerking ervan in de omgevingsvisies en -plannen van de gemeenten (met stolpen) ook duidelijk aan de orde komt!

Uit de reacties op de ontwerp-omgevingsvisie kwam ook de roep naar voren voor meer duidelijkheid en scherpheid in het ontwikkelprincipe voor landschap. Bij de vertaling van de visie naar de Omgevingsverordening zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van de Noord-Hollandse landschappen daarin het komende jaar verder worden uitgewerkt, aldus de Provincie. Stolpen behoren tot die wezenlijke kenmerken.

Er zijn drie plekken in de tekst van de Omgevingsvisie waar een verwijzing naar de Noord-Hollandse stolpen op z'n plaats is.

Op pagina 20 wordt gesproken over ontwikkelingen en beheer passend bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap. De Provincie onderscheidt twee soorten gebieden. In gebieden met grotere structuren en relatief geringere aanwezigheid van cultuurhistorie zijn meer en grotere ontwikkelingen mogelijk.

In gebieden waar de waarden van bijvoorbeeld cultuurhistorie, openheid of ecologie hoog zijn, is alleen ruimte voor ontwikkelingen die bijdragen aan de instandhouding of versterking van deze kernkwaliteiten.

Daarbij zou gewezen kunnen worden naar de landschappelijke structuren als de Westfriese Omringdijk maar juist ook naar de in de laatste Leidraad Landschap en Cultuurhistorie genoemde **Stolpenstructuren**. Juist voor deze gebieden zijn ontwikkelingen gewenst om stolpen te behouden door deze toekomst bestendig te maken en zo nodig te herbestemmen. Om dat te realiseren zijn financiële middelen en/of planologische mogelijkheden voor kostendragers onmisbaar, omdat het renoveren of restaureren van stolpen een kostbare aangelegenheid is.

Op pagina 41 wordt de volgende oproep gedaan:

Het beleid is er op gericht om kernen hun eigen identiteit te laten behouden. Versterking van de relatie met het landschap kan helpen hun identiteit krachtiger te maken.

Bij die 'eigen identiteit' had de verwijzing naar de stolpengebieden (vaak in de dorpslinten of in stolpenzwermen, zoals op Wieringen en Texel) niet misstaan.

De volgende kans de stolp te noemen is op pagina 42 als de schaalvergroting in de landbouw aan de orde komt. Want schaalvergroting leidt ook tot bedrijfsbeëindigingen, waarmee erven en stallen hun functie verliezen. Dit vraagt om planologisch maatwerk in de vorm van ruimte voor ruimteregelingen, waarbij de stolp op het erf de hoofdrol speelt. Speciale aandacht voor dit agrarisch erfgoed, zoals bij andere beeldbepalende gebouwen, zoals de door u wel genoemde kerken en industrieel erfgoed, is in dit kader bijzonder wenselijk. Stolpen horen in deze opsomming thuis.

Gelet op het feit dat de Provincie de richting aangeeft voor de ontwikkelingen waar gemeenten op moeten inspelen, zoals het behouden en herbestemmen van stolpen in de landelijke gebieden, en van de gemeenten verwacht wordt dat zij specifiek stolpenbeleid gaan opstellen en toepassen, is het van groot belang dat de Provincie dit ook in haar Omgevingsvisie benoemt. Wij verzoeken de Staten om de wenselijkheid van specifiek Stolpenbeleid dan ook nadrukkelijk te benoemen in de provinciale omgevingsvisie.

De Boerderijenstichting kan vervolgens de gemeenten van dienst zijn bij het opstellen van stolpenbeleid. De door MOOI Noord-Holland met financiële hulp van de Provincie en de Boerderijenstichting opgestelde nota Vierkant achter de Stolp 2.0 biedt daar een kader voor.

Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de Stolp',

Peter van Zutphen, voorzitter

Henk de Visser, secretaris

